J. Myanmar. Acad. Arts Sci. 2019 **Vol. XVII. No. 6A**

ဝေဿန္တရာဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထုမှ အားကောင်းသော စကားသုံးများ

မြင့်မြင့်ခိုင် *

စာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းသည် ဂန္ထဝင်မြောက်စာပေဖြစ်သည့် ဝေဿန္တရာဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထုမှ အားကောင်းသော စကားသုံးများကို လေ့လာထားသော စာတမ်းဖြစ်ပါသည်။ ဤစာတမ်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အားကောင်းသော စကားသုံးတို့၏ အစွမ်းကြောင့် ဇာတ်လမ်း၊ ဇာတ်ဆောင်တို့ ပေါ်လွင်လာရပုံကို ဖော်ပြလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤစာတမ်းကို လေ့လာရာတွင် ဆရာတော် မင်းပူး ဦးသြဘာသ၏ ဝေဿန္တရာဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထုကို အလေ့လာခံအဖြစ် သတ်မှတ်၍ ရေးဟန်ပညာမှ စကားအသုံးအနှုန်း လေ့လာနည်းဖြင့် ချဉ်းကပ် လေ့လာမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့လေ့လာခြင်းဖြင့် ရှေးဇာတ်ဝတ္ထု စကားပြေတို့တွင် စကားအသုံးအနှုန်း ကျစ်လျစ်ခိုင်မာမှု၊ ဇာတ်လမ်း ဇာတ်ဆောင်တို့ကို သရုပ်ပေါ်အောင် ကူညီပံ့ပိုးပေးနိုင်မှုတို့ကို သိရှိလေ့လာစေပြီး ရှေးဝတ္ထု စကားပြေကို လေ့လာသူတို့ အတွက်လည်း အထောက်အကူပြုနိုင်ပါသည်။

သော့ချက်ဝေါဟာရများ – ***ဝေဿန္တရာဇာတ်တော်ကြီး၊ ဇာတ်လမ်း၊ ဇာတ်ဆောင်၊ လုံးချင်း၊ လုံးတွဲ၊ အားကောင်းသော စကားအသုံးအနှုန်း။***

နိဒါန်း

မြန်မာ့ဂန္ထဝင်စာပေတွင် မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်၏ ရင့်မာ တစ်ဆယ်ဘဝကို မင်စာ၊ပျို့၊ ဝတ္ထု စသည့် ပုံသဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုးဖြင့် ပညာရှင်တို့က ရေးဖွဲ့ထားသော စာပေသည်လည်း အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ကုန်းဘောင်ခေတ်တွင် ထင်ရှားခဲ့သော မင်းပူးဆရာတော် ဦးသြဘာသသည် ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့မှ ရှစ်ဇာတ်ကို ဝတ္ထုစကားပြေဖြင့် ရေးသားခဲ့ရာ ဝေဿန္တရာဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထုကို ဆရာတော်၏ အကောင်းဆုံးလက်ရာဟု ပညာရှင်တို့က သတ်မှတ်ခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ သတ်မှတ်ခြင်းခံရသည်မှာ ဆရာတော်၏ ဇာတ်လမ်း၊ ဇာတ်ဆောင်စရိုက်၊ နောက်ခံဝန်းကျင်တို့ ပီပြင်အောင် သရုပ်ဖော်နိုင်မှုတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုသို့ ဇာတ်လမ်း၊ ဇာတ်ဆောင်စရိုက်၊ နောက်ခံဝန်းကျင်တို့ သရုပ်ပေါ်စေရန် ဆရာတော်၏ စကားအသုံးအနှုန်း ကျွမ်းကျင်မှုက ကူညီပံ့ပိုးလျက်ရှိပေသည်။ စကားအသုံးအနှုန်းပိုင်းတွင် တစ်လုံးချင်း အဓိပ္ပာယ်ရှိသော လုံးချင်းအသုံးထက် အဓိပ္ပာယ်ချင်း ဆက်စပ်နေသော လုံးတွဲအသုံး

---

* ဒေါက်တာ၊ တွဲဖက်ပါမောက္ခ၊ မြန်မာစာဌာန၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ်

များဖြင့် ကျွမ်းကျင်ပိုင်နိုင်စွာ အသုံးပြု ရေးသားထားသည်။ ထိုလုံးတွဲအသုံးများသည် အနက်အဓိပ္ပာယ် ထိရောက်မှု၊ ဆိုလိုရင်း ထင်ရှားလာစေမှုတို့ အားကောင်းသည့်အတွက် စာပဟန်ခံ့ခံ့ညားညား ဖြစ်လာစေသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုသို့အားကောင်းသည့် လုံးတွဲစကားသုံးများကို လေ့လာတင်ပြထားခြင်း ဖြစ်သည်။

၁။ မင်းပူးဦးသြဘာသ၏ ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်း[၁]

ကုန်းဘောင်ခေတ်တွင် ထင်ရှားခဲ့သော ဆရာတော် ဦးသြဘာသ၏ ဇာတိမှာ နေမိဇာတ်တော်ကြီး နိဂုံး၌ 'သာကေတဇာတိ ဥတေနရပ်သာမြို့ အသည်ကြီးသားလည်း ဖြစ်ထသော'ဟု ဆရာတော်ကိုယ်တိုင် ရေးသားထားချက်အရ မင်းပူးမြို့အနီး ရပ်သာရွာ ဖြစ်သည်။ မွေးသက္ကရာဇ်ကို အတိအကျ မသိရသော်လည်း သက္ကရာဇ် ၁၁၁၇ ခုနှစ် ဖွားသည့် ကျည့်ကန်ရှင်ကြီး အရှင်နန္ဒမေဓတို့နှင့် မရှေးမနှောင်း ဖွားမြင်သူဟု ယူဆကြ၍ ၁၀၂၀ ပြည့်နှစ်ခန့်ဟု ခန့်မှန်းကြသည်။

ဦးသြဘာသ၏ မယ်တော် ခမည်းတော်တို့က ငယ်ရွယ်စဉ်ကတည်းက မင်းပူးမြို့အနောက်ဘက် လေသာကျောင်းဆရာတော်ထံတွင် သာမဏေဘောင်သို့ သွင်း၍ စာပေသင်ကြားစေခဲ့သည်။ 'နည်းနာစေ့စုံ တတ်မျိုးကုံလျက်၊ အာဂုံလေ့လာ၊ စွမ်းပညာဖြင့်၊ ရောင်ဝါရွှင်ပျ၊ သြဘာသဟု' အထူးကျော်ကြား၍ လေသာဆရာတော်၏ လက်ရင်းတပည့်ဟု အလွန်ထင်ရှားသည်။

အသက် ၂၀ အရွယ်တွင် ပဉ္စင်းတက်၍ သက္ကရာဇ် ၁၁၄၄–ခု ပြာသိုလတွင် လေသာကျောင်း ဒါယကာ ဦးဝ၏သား မောင်ထောက်၏ တောင်းပန်ချက်အရ စန္ဒကုမာရဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထုကို ရှေးဦးစွာ ပြုစုစီရင်ခဲ့သည်။ ထိုနှစ် တပေါင်းလတွင် နရဒဇာတ်တော်ကြီး၊ သက္ကရာဇ် ၁၁၄၅ခု ဝါခေါင်လတွင် ဝိဓူရဇာတ်တော်ကြီး၊ တပေါင်းလတွင် အခြားဇာတ်တော်တို့ထက် ထူးခြားကောင်းမွန်သော ဆရာတော်၏ လက်စွမ်းပြဝတ္ထုဟု ဆိုထိုက်သော ဝေဿန္တရာဇာတ်တော်ကြီး၊ သက္ကရာဇ် ၁၁၄၆–ခု တန်ဆောင်မုန်းလတွင် အရှည်လျားဆုံး ဝတ္ထုဖြစ်သော မဟောသဓဇာတ်တော်ကြီး၊ နယုန်လတွင် မောင်ထောက်၏ တောင်းပန်ချက်အရ မဟာဇနကဇာတ်တော်ကြီး၊ သက္ကရာဇ် ၁၁၄၈ ခုနှစ် ဝါဆိုလတွင် နေမိဇာတ်တော်ကြီး တို့ကို ရေးသားပြုစု ပြီးစီးခဲ့သည်။ ဆရာတော်သည် ၄နှစ်အတွင်း ဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထု (၇)စောင်ကို ရေးသားပြီးစီးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ လေသာကျောင်း ဒါယကာ ဦးဝကိုယ်တိုင် တောင်းပန်ချက်အရ တေမိယဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထုကို ရေးသားပြုစုခဲ့သည်။

[၁] သုတ၊ မောင်၊ ၁၉၆၆၊ ၃၄၃

ဦးသြဘာသ ပျံလွန်တော်မူသော သက္ကရာဇ်ကို အတိအကျ မသိရပေ။ ဦးဖိုးစိန် ဖော်ပြထားသည့် အတ္ထုပ္ပတ္တိတွင် ဝါတော် ၂၀ ပြည့်တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်ဟု ဆိုသောကြောင့် သက်တော် ၄၀ခန့်တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်ဟု ယူဆထားကြသည်။

၂။ ဝတ္ထုဝေါဟာရနှင့် သဘောသဘာဝ

စာပေပုံသဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုးတို့တွင် ဝတ္ထုစာပေသည် လူတို့နှင့် အနီးစပ်ဆုံးဟု ဆိုနိုင်သည်။ မျက်မှောက်ခေတ်စာပေတို့တွင် ဝတ္ထုစာပေသည် အင်အားကြီးမား၍ စာဖတ်သူအပေါ် ဩဇာသက်ရောက်ဆုံးလည်း ဖြစ်သည်။ ဝတ္ထုဝေါဟာရနှင့် ပတ်သက်၍

ဦးဟုတ်စိန်က–

> "ပဒတ္ထမဉ္ဇူသာ ဟူသော ပါဠိ–မြန်မာ အဘိဓာန်တွင် ဝတ္ထု အရာ၊ ဒြပ်၊ ဥစ္စာ ပစ္စည်း၊ အမှုအခင်း၊ အကြောင်း"[၁]

ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မြန်မာအဘိဓာန်တွင်–

> "ဝတ္ထု –န လူ့သဘာဝအဖြစ်အပျက်တို့ကို စိတ်ဝင်စားဖွယ် ရေးထားသောစာ"[၂]

ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုရှည်စာတမ်း ပထမတွဲတွင် တက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင်က–

> "ဝတ္ထုရှည် ဟူသည်မှာ လူတစ်ယောက်က လူအများ ဖတ်ရန် လူ့အကြောင်းကို စကားပြေနည်း သုံးလျက် ဖြစ်စဉ်ပြောပြဟန် ပုံစံဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော စာပေအနုပညာ လက်ရာ တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။"[၃]

ဟူ၍လည်းကောင်း စသည်ဖြင့် ပညာရှင်အသီးသီးက ဖွင့်ဆိုထားကြသည်။

ပညာရှင်အသီးသီး၏ ကြံဆချက်များအရ ဝတ္ထုဆိုသည်မှာ ဒိဋ္ဌဓမ္မလောကမှ လူတို့အကြောင်းကို စာရေးသူက သူ၏စိတ်ကူးအနုပညာနှင့် ပေါင်းစပ်၍ စာဖတ်သူ တို့အား ဘဝအသိကို ပေးနိုင်သော ခံစားနှစ်သက်မှုကို ပေးစွမ်းနိုင်သော ရသစာပေ အဖွဲ့ ဖြစ်ပါသည်။

---

[၁] ဟုတ်စိန်၊ ဦး၊ ၁၉၉၉၊ ၈၄၉။
[၂] မြန်မာစာအဖွဲ့၊ ၁၉၉၁၊ ၃၆၀။
[၃] ဘုန်းနိုင်၊ တက္ကသိုလ်၊ ၁၉၈၁၊ ၂၃။

ဝတ္ထုသဘောသဘာဝနှင့် ပတ်သက်၍ ဆရာဇော်ဂျီက ရသစာပေအဖွင့်နှင့် နိဒါန်းတွင်–

> "နော်ဗယ်ဟု ခေါ်သော ဝတ္ထုအဖွဲ့မျိုး၏ သဘောဆိုသည်မှာ ဒိဋ္ဌလောကထဲ၌ မြင်ရ၊ ကြားရ၊ ကြုံတွေ့ရသော လူ့စိတ် လူ့သဘောထားနှင့် လူ၏ကိုယ်နှုတ်နှလုံး အမူအရာတို့ကို သဘာဝကျသည် ထင်ရအောင် (ဝါ) အသင့်ယုတ္တိ ရှိအောင် ဇာတ်လမ်းဆင်၍ သရုပ်ဖော်သော စကားပြေအဖွဲ့မျိုး"[၁]

ဟူ၍ တင်ပြထားသည်။ ဆရာ သူရိယကန္တိက ဝတ္ထုရေးလိုသော် စာအုပ်တွင်–

> "ဝတ္ထုဆိုသည်မှာ လောကကြီးအတွင်း အကယ့် အကယ်စင်စစ် ဖြစ်ပျက်နေသည်ကို ကရွတ်ကင်းလျှောက် အတိအလင်း အသေအချာ၊ ခရေစေ့တွင်းကျ ဖော်ပြရသော အတ္ထုပ္ပတ္တိ မဟုတ်ချေ၊ ချဲ့ထွင်အပ်သည့်နေရာတွင် ချဲ့ထွင်၊ ထိန်ချန်အပ်သည့် နေရာတွင် ထိန်ချိန်၍ ရေးသားထားသည့် လောကဇာတ်၏ တစိတ်တဒေသသာ ဖြစ်သည်"[၂]

ဟူ၍ တင်ပြထားပါသည်။ ထိုသို့ လောကီထုပ္ပတ် လူတို့ဇာတ်ကို စာရေးသူ၏ စိတ်ကူးဉာဏ်ဖြင့် ပေါင်းစပ်တင်ပြသောအခါ စာရေးသူ ဖော်ပြလိုသော ဦးတည်ချက်၊ ဦးတည်ချက်ကို ထောက်ပံ့ပေးသော ဇာတ်လမ်း၊ ဇာတ်ဆောင်၊ နောက်ခံဝန်းကျင်တို့ ပါဝင်သည်ကို တွေ့နိုင်ပေသည်။ ထိုသို့သော အချက်များကို ပီပြင်လာစေရန် စာရေးသူ၏ ရေးဖွဲ့တင်ပြပုံကလည်း ချောမွေ့ပြေပြစ်ရန် လိုအပ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် ဝတ္ထုရှည်၏ သဘောသဘာဝတွင် စာရေးသူ၏ စိတ်ကူးဉာဏ်၊ ဦးတည်ချက်၊ ဇာတ်လမ်း၊ ဇာတ်ဆောင်၊ နောက်ခံဝန်းကျင်တို့နှင့် စာရေးသူ၏ အရေးအသား အတင်အပြတို့သည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆက်စပ်လျက်ရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။

---

[၁] ဇော်ဂျီ၊ ၂၀၀၄၊ ၁၅၅။

[၂] သူရိယကန္တိ၊ ၁၉၆၇၊ ၃၇။

၃။ ဝေဿန္တရာဇာတ်တော်ကြီးမှ အားကောင်းသော စကားသုံးများ လေ့လာချက်

၃၊ ၁။ ဝေဿန္တရာ ဇာတ်တော်ကြီး ဇာတ်လမ်းအကျဉ်း

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားသည် ကပိလဝတ်ပြည် နိဂြောဓာရုံကျောင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် ကြာတော၌ ပေါက္ခရဝဿမိုးရွာခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ ဝေဿန္တရာဇာတ်တော်ကြီးကို ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

သီဝိတိုင်း စေတုတ္တရာပြည်၌ အုပ်စိုးသော သိဝိရာဇ်မင်းကြီး၏ သားတော် သိဥ္စည်းမင်းကြီးနှင့် မဒ္ဒရာဇ်မင်း၏ သမီးတော် ဖုဿတီဒေဝီမင်းသမီးတို့ လက်ထပ်ခဲ့ကြသည်။ ဖုဿတီဒေဝီမိဖုရားသည် ရှေးဘဝ ဗန္ဓုမတီမင်း၏ သမီးတော်ဖြစ်ခဲ့စဉ်က ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားကို စန္ဒကူးနံ့သာလှူ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ မယ်တော် ဖြစ်လိုကြောင်း ဆုပန်ခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် ဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌ သိကြားမင်း၏ မိဖုရားဖြစ်ခဲ့ပြီး သိကြားမင်း ပေးသောဆု ၁၀ပါး ရရှိပြီးမှ နတ်သက်ကုန်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ ရှေးကပြုခဲ့သော ကုသိုလ်ကံ တောင်းခဲ့သော ဆုများကြောင့် သိဥ္စည်းမင်း၏ မိဖုရား ဖုဿတီဒေဝီသည် ဘုရားလောင်းကို ပဋိသန္ဓေတည်၍ ဖွားမြင်ခဲ့ပါသည်။

ဘုရားလောင်းသည် ကုန်သည်တို့ သွားရာလမ်း၌ ဖွားမြင်ခဲ့၍ ဝေဿန္တရာဟု အမည်တွင်ခဲ့သည်။ ဘုရားလောင်း ဖွားသည့်နေ့၌ပင် ပစ္စယဆင်ဖြူတော် ရောက်ရှိလာသည်။ ဘုရားလောင်း မယ်တော်ဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေနေစဉ်ကပင် မယ်တော်က နေ့စဉ် ခြောက်သိန်းကုန် လှူဒါန်းခဲ့သည်။ ဘုရားလောင်း ငယ်စဉ်ကလေးဘဝကတည်းကပင် အဖိုးသိန်းထိုက်သော လည်ရွဲကို အထိန်းတော်များအား ကိုးကြိမ် ပေးလှူခဲ့သည်။ ရှစ်နှစ်အရွယ် အလှူလုပ်လိုသော ဆန္ဒဖြစ်ပေါ်လာသည့်အတွက် နှစ်သိန်းလေးသောင်း အထုရှိသော မဟာပထဝီမြေကြီးသည် ပထမအကြိမ် တုန်လှုပ်ခဲ့ပါသည်။

တစ်ဆယ်ခြောက်နှစ်အရွယ်သို့ ရောက်သောအခါ ဝေဿန္တရာမင်းသည် မဒ္ဒရာဇ်မင်း၏ သမီး မဒ္ဒီဒေဝီကို မိဖုရားမြှောက်၍ ထီးနန်းစိုးစံခဲ့သည်။ နေ့စဉ် ခြောက်သိန်း အလှူကို ပေးသည်။ ဝေဿန္တရာမင်းနှင့် မဒ္ဒီဒေဝီတို့တွင် သားတော် ဇာလီနှင့် သမီးတော် ကဏှာဇိန်ဟူ၍ သားသမီးနှစ်ဦး ထွန်းကားခဲ့ပါသည်။ ဝေဿန္တရာမင်းသည် တစ်လလျှင် ခြောက်ကြိမ် ဆင်ဖြူတော်စီး၍ အလှူမဏ္ဍပ် ခြောက်ဆောင်ကို လှည့်လည်ကြည့်ရှုသည်။

ကလိင်္ဂရာဇ်ပြည်၌ ဒုဗ္ဘိက္ခန္တရကပ် ဆိုက်ရောက်နေ၍ ထိုကပ်ကြီးမှ လွတ်မြောက်နိုင်ရန် ပုဏ္ဏား (၈)ဦးတို့သည် ဘုရားလောင်း ဝေဿန္တရာမင်းကြီးထံမှ ဆင်ဖြူတော် ပစ္စယကို အလှူခံရာ လှူလိုက်လေသည်။ ထိုအခါ ဒုတိယအကြိမ်မြောက် မြေလျင်ကြီး

လှုပ်ခဲ့လေသည်။ ထိုအလှူကြောင့် စေတုတ္တရာ ပြည်သူ ပြည်သားတို့ အမျက်ထွက်ကာ ဝေဿန္တရာမင်းကြီးကို ဝင်္ကပါတောင်သို့ နှင်ထုတ်စေခဲ့သည်။ ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် ဝင်္ကပါတောင်သို့ မသွားမီ ဆင်မြင်းရထား၊ ကျွန်ယောကျ်ား၊ ကျွန်မိန်းမ အစရှိသော ခုနစ်ရာအပေါင်းဖြစ်သော အလှူကြီးကို လှူ၍ ရေစက်ချကာ ဘုရားဆုပန်တော်မူခဲ့သည်။ ထိုအခါ တတိယအကြိမ် မြေငလျင် တုန်လှုပ်ခဲ့သည်။

ဖုသတီဒေဝီမိဖုရားသည် သားတော် ဝေဿန္တရာမင်းကြီး ဝင်္ကပါတောင်သို့ သွားရာလမ်းတွင် အလှူပြုနိုင်ရန်အတွက် ရတနာအပြည့်ပါသော လှည်းတို့ကို ဝေဿန္တရာမင်းကြီးတို့စီးသော ရထားဘေးမှ လိုက်စေသည်။ ဝေဿန္တရာမင်းကြီး အလှူခံလာသော ဖုန်းတောင်ယာစကာတို့ကို လှူကာ၊ မြို့မှ ထွက်လေသော် နေပြည်တော်သို့ ပြန်၍ ကြည့်ရှုတော်မူရာ စတုတ္ထအကြိမ် မြေတုန်လှုပ်ခြင်း ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

ဝင်္ကပါတောင်သို့ သွားရာလမ်းတွင် အလှူခံ ပုဏ္ဏားလေးယောက်က မြင်းလေးကောင်ကို အလှူခံရာ ဝေဿန္တရာမင်းကြီးက လှူလိုက်လေသည်။ မြင်းမရှိသောအခါ ဝေဿန္တရာမင်းကြီးက သားကြီး ဇာလီ၊ မဒ္ဒီဒေဝီက သမီးငယ် ကဏှာဇိန်ကို ချီလျက် ခြေလျင်ခရီးဆက်ခဲ့ပါသည်။

ဝင်္ကပါတောင်သို့ ရောက်သောအခါ သိကြားမင်း ဖန်ဆင်းထားသော ကျောင်းသင်္ခမ်းတွင် ရသေ့ အသီးသီးပြု၍ နေထိုင်ကြသည်။ မဒ္ဒီဒေဝီသည် တောမှ သစ်သီးများ ရှာဖွေ၍ အလုပ်အကျွေးပြုပါသည်။ ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် ဝင်္ကပါတောင်၌ နေစဉ်အတွင်း သားတော် ဇာလီနှင့် သမီးတော် ကဏှာဇိန်တို့ကို အလှူခံလာသော ဇူဇကာပုဏ္ဏားထံ လှူလိုက်ပြန်သည်။ ဤတွင် ပဉ္စမအကြိမ် မြေငလျင် လှုပ်ခဲ့သည်။

တစ်ဖန် သိကြားမင်းက ပုဏ္ဏားယောင်ဆောင်၍ မဒ္ဒီဒေဝီကို လာ၍ အလှူခံပြန်သည်။ ထိုအခါ ဆဋ္ဌမအကြိမ်မြောက် ငလျင်လှုပ်ခဲ့ပြန်သည်။ သိကြားမင်းသည် သိကြားမင်းဖြစ်ကြောင်းပြော၍ မဒ္ဒီဒေဝီကို ပြန်ပေးပြီး ဝေဿန္တရာမင်း တောင်းသောဆု (၈)ချက်ကို ပြည့်ဖို့ ဆုပေးခဲ့သည်။ ဇူဇကာပုဏ္ဏားသည် သားတော်နှင့် သမီးတော်တို့ကို အမိတ္တာပုံ၏ ကျွန်အတွက် အလှူခံသွားခြင်း ဖြစ်သော်လည်း နတ်တို့၏ တန်ခိုးဖြင့် လှည့်စားမှုကြောင့် သိဥ္စည်းမင်းကြီး၏ စေတုတ္တရာပြည်သို့ ရောက်ရှိသွားခဲ့သည်။ ဘိုးတော်နှင့် မြေးတော်တို့ ပြန်တွေ့ပြီး သားတော်တို့၏ အခြေအနေကို သိခဲ့ရသည်။ ထိုအချိန်တွင် ကလိင်္ဂရာဇ်ပြည်တွင် မိုးရွာသဖြင့် ဆင်ဖြူတော်ကို ပြန်လည်ပေးအပ်ကြသည့်အတွက် ဝေဿန္တရာမင်းနှင့် မဒ္ဒီဒေဝီကို ခမည်းတော်နှင့် မယ်တော်တို့ ကိုယ်တိုင် ဝင်္ကဘာတောင်သို့ လိုက်၍ ပြန်ခေါ်ခဲ့ပေသည်။

၃၊ ၂။ ဝေဿန္တရာ ဇာတ်တော်ကြီးမှ အားကောင်းသော စကားအသုံးအနှုန်း

၃၊ ၂၊ ၁။ အားကောင်းသော စကားအသုံးအနှုန်း

ဝတ္ထုစကားပြေ လေ့လာလျှင် ဇာတ်လမ်း၊ ဇာတ်ဆောင်၊ နောက်ခံဝန်းကျင်တို့ကို ပီပြင်စွာ သရုပ်ပေါ်လာစေသည်မှာ အရေးအသား အတင်အပြတို့က ထောက်ပံ့ပေးထားသည်ဖြစ်၍ လေ့လာရန် လိုအပ်ပေသည်။ အရေးအသား လေ့လာမှုတွင် စကားအသုံးအနှုန်း လေ့လာမှုသည် အရေးကြီးသည်။

စကားအသုံးအနှုန်းကို လေ့လာခြင်းသည် စကားလုံးများကို မည်သည့်နေရာတွင် မည်သို့ မည်ပုံ သုံးနှုန်းကြောင်း လေ့လာခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ စာပေတို့တွင် သုံးနှုန်းသော စကားလုံးနှင့် ပတ်သက်၍ မောင်ခင်မင် ဓနုဖြူက–

> "စကားလုံးဆိုသည်မှာ လူမှုကိစ္စ တစ်ခုစီအတွက် ရည်ညွှန်းသော သင်္ကေတ တစ်ခုစီကို အကြမ်းအားဖြင့် ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာဘာသာတွင် အပြောအဆင့်၌ လူဟူသော စကားသံသည် စကားလုံးတစ်လုံးဖြစ်၍ အရေးအဆင့်၌ 'လူ' ဟူသော စာလုံးသည် စကားလုံးတစ်လုံး ဖြစ်သည်။ အလားတူပင် ရေ၊ မြေ၊ နွား၊ ကျွဲ၊ ချစ်၊ မုန်း၊ နီ၊ ဖြူ၊ ကစား စသည်ဖြင့် လူမှုကိစ္စ တစ်ခုစီကို ရည်ညွှန်းသော စကားသံများနှင့် ထိုစကားသံအသီးသီးကို ထပ်ဆင့်ရည်ညွှန်းသောစာလုံးများကို စကားလုံးဟု ဆိုလိုခြင်းပင် ဖြစ်သည်"[၁]

ဟူ၍ ဖော်ပြထားပါသည်။ စကားလုံးတို့သည် လူမှုကိစ္စတစ်ခုစီတွက် ရည်ညွှန်းကြောင်း အများသဘောတူလက်ခံရန် လိုအပ်ပေသည်။ အများသဘောတူလက်ခံမှု အရေးကြီးကြောင်းကို ဆရာ ဦးတင်ဇေက–

> "အရာဝတ္ထုတစ်ခုတည်းကို တစ်ယောက်က အမည် တစ်မျိုးဖြင့် ခေါ်ဝေါ်၍ အခြားတစ်ယောက်က အခြားအမည်တစ်မျိုးဖြင့် ခေါ်ဝေါ်နေလျှင် ဆိုလိုသည်မှာ ထိုအရာဝတ္ထုတွင် တူညီသော အမည်တစ်ခု မရှိလျှင် ထိုအရာဝတ္ထုကို မည်ကဲ့သို့ အသုံးပြုမည်နည်း 'သာဓကအားဖြင့် အရာဝတ္ထုတစ်ခုကို တစ်ဦးက စူးဟု ခေါ်၍ အခြားတစ်ဦးက ဆောက်'ဟု ခေါ်လျှင် ထိုအရာဝတ္ထုကို မည်ကဲ့သို့ အသုံးချနိုင်တော့မည်နည်း၊ အလွဲလွဲ အချော်ချော် ဖြစ်ကုန်ပါမည်"[၂]

---

[၁] ခင်မင်၊ မောင် ဓနုဖြူ၊ ၂၀၁၇၊ ၈၈။

[၂] တင်ဇေ၊ ဦး၊ ၁၉၆၇၊ ၃၀။

ဟူ၍ ဆိုထားသည့်အပြင်–

> ‘လူအများက လက်ခံသုံးစွဲခြင်းသည် ဝေါဟာရ၏ အသက်ပင် မဟုတ်လော’[၁]

ဟူ၍ မှတ်ချက်ချတင်ပြထားသည်ကို တွေ့နိုင်ပါသည်။ ထိုမှတ်ချက်အရ စကားအသုံးတွင် စကားလုံးတို့သည် အများသဘောတူ လက်ခံနိုင်ရမည်ဟူသော အချက်သည် အရေးကြီးသည့်အပြင် စကားလုံးတို့ကို လိုအပ်သလို တွဲစပ်သုံးတတ်ရန် လိုအပ်သည်။ လူမှုကိစ္စတစ်ခုအတွက် စကားလုံးတစ်လုံး သုံးသော်လည်း လူမှုကိစ္စ အသစ်ပေါ်တိုင်း စကားလုံးအသစ် သုံးခြင်းမဟုတ် လိုအပ်သလို တွဲစပ်၍လည်းကောင်း၊ စကားလုံးတစ်လုံးကို အနက်အဓိပ္ပာယ် အသစ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း အသုံးပြုလေ့ ရှိကြသည်။ ထိုသို့ စကားလုံးတို့ကို တွဲစပ်အသုံးပြုမှုနှင့် မောင်ခင်မင်(ဓနုဖြူ)က–

> “မြန်မာပညာရှိ ဝဇီရဗုဒ္ဓိ ဦးဖိုးစိန်က မြန်မာဘာသာစကားကို လုံးစပ်ဘာသာစကား ဟု အမည်ပေးဖူးပါသည်။ ဘာသာဗေဒပညာရှင်များကမူ စကားလုံး တစ်လုံးနှင့်တစ်လုံး ကော်နှင့်ကပ်ထားသလို ပူးတွဲသုံးနိုင်သော ပူးတွဲဘာသာစကားဟု အမည်ပေးပါသည်။ စကားလုံး တစ်လုံးနှင့်တစ်လုံး တွဲစပ်နိုင်သည့်သဘောကို ဖော်ညွှန်းသည်ချည်းပင် ဖြစ်ပါသည်။”[၂]

ဟူ၍ တင်ပြထားသည့်အပြင်–

> “လိုသော အဓိပ္ပာယ်ရအောင် အမျိုးမျိုး တွဲစပ်သုံးနိုင်ခြင်းသည် မြန်မာစကား၏ လက္ခဏာ တစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။”[၃]

ဟူ၍ မှတ်ချက်ချတင်ပြထားပါသည်။ ထို့အပြင် စကားလုံးတို့ တွဲသုံးသည့် တွဲလုံးစကားနှင့်ပတ်သက်၍ ဆရာကြီး မောင်ခင်မင်ကပင်–

> “တွဲလုံးဟူသည် အဓိပ္ပာယ်တူ စကားလုံးများ၊ အဓိပ္ပာယ်ချင်းဆက်စပ်နေသော စကားလုံးများကို အတွဲလိုက်သုံးခြင်းပင် ဖြစ်သည်။”[၄]

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

---

[၁] တင်ဇ၊ ဦး၊ ၁၉၆၇၊ ၃၀။
[၂] ခင်မင်(မောင်)ဓနုဖြူ၊ ၂၀၁၇၊ ၈၈။
[၃] ခင်မင်(မောင်)ဓနုဖြူ၊ ၂၀၁၇၊ ၈၈။
[၄] ခင်မင်(မောင်)ဓနုဖြူ၊ ၂၀၁၇၊ ၁၀၉။

"လုံးချင်းအသုံးများကို ဆိုလိုသည့် အဓိပ္ပာယ်ရောက်အောင် ပုံစံ အမျိုးမျိုး ပူးတွဲအသုံးပြုနိုင်သည်။ နည်းလမ်း၊ မိဘ၊ ရပ်ရွာ၊ လူငယ်၊ နေထိုင်၊ စားသောက်၊ ရေကူး စသည်ဖြင့် နှစ်လုံးတွဲ သုံးပြီး သုံးပုံမျိုးက အစ နိုင်ငံတော် အေးချမ်းသာယာဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး၊ ပြုမူပြောဆို၊ လုပ်ကိုင်ကြံစည်၊ အမျိုးမျိုး အဖုံဖုံ အကြိမ်ကြိမ် အထပ်ထပ် စသည်ဖြင့် စကားလုံးတွေ အများကြီး ပူးတွဲကာ ပုဒ်အရှည်ကြီးဖြစ်လာအောင် သုံးပုံမျိုးအထိ ပူးတွဲပုံ အမျိုးမျိုး ရှိပါသည်။ ဤသို့စကားလုံးများပူးတွဲပြီး အသုံးပြုသည်ကို လုံးတွဲအသုံးဟု ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်သည်။"[၁]

ဟူ၍ လည်းကောင်း ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။ တစ်ဖန် ဆရာကြီးကပင် လုံးတွဲအသုံးနှင့် ပတ်သက်၍–

"မည်သို့ပင်ဆိုစေ သူ့နေရာနှင့်သူ ဆီလျော်လိုက်ဖက်စွာ သုံးနှုန်းသော အတွဲလေးများ၏ အာနိသင်ကား ထိရောက်ထက်မြက်နေမည်သာ ဖြစ်သည်"[၂]

ဟု သုံးသပ်ပြထားသည်။

ထို့ကြောင့် စကားပြေကဗျာတို့ကို ရေးဖွဲ့တင်ပြရာတွင် ဦးတည်ချက်သို့ ရောက်စေရန် အကြောင်းအရာနှင့် ဆီလျော်လိုက်ဖက်အောင် သုံးထားသည့် အနက် အဓိပ္ပာယ် အားကောင်းသော လုံးတွဲစကားသုံးများ၏ ပံ့ပိုးပေးနိုင်မှုသည် အရေးကြီးကြောင်း လေ့လာတင်ပြလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၃၊ ၂၊ ၂။ လုံးတွဲနာမ်များကြောင့် ဇာတ်လမ်း ဇာတ်ဆောင်တို့ ပီပြင်လာပုံ

ဆရာတော်သည် ဝေဿန္တရာဇာတ်တော်ကြီးကို ရေးသားရာတွင် အသုံးထူးခြား ပြောင်မြောက်သည့်အတွက် အကောင်းဆုံး ဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထုဟု ပညာရှင်တို့က သတ်မှတ်ခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ အကောင်းဆုံးဝတ္ထုဟု ထင်ရှားလာစေသည်မှာ ဆရာတော်၏ စကားအသုံးအနှုန်း ကျွမ်းကျင်ပိုင်နိုင်မှု စီစဉ်တင်ပြပုံ ကောင်းမွန်မှုတို့ကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ စကားအသုံးပိုင်းတွင် လုံးတွဲနာမ် အသုံးတို့လည်း ပါဝင်ပေသည်။

---

[၁] ခင်မင်(မောင်)နေဖြူ၊ ၂၀၁၇၊ ၈၈။
[၂] ခင်မင်(မောင်)နေဖြူ၊ ၂၀၁၇၊ ၁၀၇။

မယ်တော်ဖုသတီမိဖုရားသည် ဘုရားလောင်းကိုယ်ဝန်ရှိစဉ်တွင် လက်ဆောင်ပဏ္ဏာ များစွာ ဆက်သခြင်းခံရပုံကို ဖော်ပြရာ၌–

"အခွန်အတုတ် ပဏ္ဏာကာရ[၁] လက်ဆောင်"[၂]

ဟူသော အသုံးဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။ ထိုအသုံးတွင် 'အခွန်အတုတ်' 'ပဏ္ဏာကာရ လက်ဆောင်' ဟူ၍ လုံးတွဲနာမ် ၂ခုဖြင့် ဆက်တိုက်ဖော်ပြထားသည်၊ 'အခွန်အတုတ်' ဟူသော လုံးတွဲနာမ်၊ ပါဠိနှင့်မြန်မာ အနက်အဓိပ္ပာယ်တူသော 'ပဏ္ဏာကာရ'နှင့် 'လက်ဆောင်' တို့သည် အခြေအနေခြင်း ဆက်စပ်သော အဆင့်တူအသုံးများ ဖြစ်ကြသည်။ ထိုအသုံးသည် သိဋ္ဌည်းမင်း၏ ဘုန်းတန်ခိုး မမွေးသေးသေးသော ဘုရားအလောင်း၏ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးပုံကိုပြသော နိမိတ်ပြသည့် အနက်အဓိပ္ပာယ် အားကောင်းသော လုံးတွဲနာမ် အသုံးဖြစ်ပြီး ရှေ့ဆက်ဖြစ်လာမည့် ဇာတ်လမ်းကိုလည်း နိမိတ်ပြထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ပြည်သူတို့၏ လျှောက်တင်သော စကား၊ သိဋ္ဌည်းမင်းကြီး မိန့်ကြားသည့် စကားတို့တွင် ဝေဿန္တရာမင်းနှင့် မဒ္ဒီဒေဝီတို့သည် မင်းမျိုးမင်းနွယ်ဖြစ်ကြောင်းကို–

"မပျက်နန်းရိုး၊ မင်းမျိုးမင်းနွယ်"[၃] "မင်းရိုးနန်းနွယ်"[၄]

"မင်းနွယ်နန်းရိုး"[၅]

ဟူသော အသုံးတို့ဖြင့် ရေးသားထားသည်၊ 'မင်း' 'နန်း'၊ 'အရိုး' 'အနွယ်' 'အမျိုး' ဟူသော နာမ်အသုံး တို့ကို လိုအပ်သလို တွဲစပ်ကာ လုံးတွဲနာမ်ဖြင့် ရေးသားထား၍ ဆိုလိုချက် အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားလာစေသည်။

တစ်ဖန် မဒ္ဒီဒေဝီ၏ အလှကို ဖော်ညွှန်းရာ၌–

"ကြည်ညိုနှစ်သက်ဘွယ်သော လုံးရပ်သဏ္ဍာန် ကြန်အင်လက္ခဏာ အရွယ်အဆင်း"[၆]

"နန်းမတောင်ညာ ချမ်းသာရိပ်ငြိမ် စည်းစိမ်ကြီးသခင်"[၇]

---

[၁] ပဏ္ဏာကာရ–ပါ– လက်ဆောင် (ဟုတ်စိန်၊ ဦး၊ ၁၉၉၉၊ ၅၉၃။)
[၂] သြဘာသ၊ ဦး၊ စာ–၂၀။
[၃] သြဘာသ၊ ဦး၊ စာ ၃၃။
[၄] သြဘာသ၊ ဦး၊ စာ ၄၃။
[၅] သြဘာသ၊ ဦး၊ စာ ၄၆။
[၆] သြဘာသ၊ ဦး၊ စာ ၁၃၈။
[၇] သြဘာသ၊ ဦး၊ စာ ၅၂။

ဟူသော လုံးတွဲနာမ်တို့ဖြင့် ရေးသားထားသည်။ 'ကြည်ညိုနှစ်သက်ဖွယ်ရှိသော' နာမဝိသေသနနောက်၌ 'လုံး' 'ရပ်' 'သဏ္ဌာန်' 'ကြန်အင်' 'လက္ခဏာ' 'အရွယ်' 'အဆင်း' ဟူသော နာမ်(၇)လုံးကို လုံးတွဲနာမ်အဖြစ် ဖွဲ့စပ်ကာ မဒ္ဒီဒေဝီ၏ အလှကို တစ်ချက်ချင်း ဖော်ညွှန်းထားသည်။ အဓိပ္ပာယ် တစ်ခုချင်းရှိသော 'နန်းမတောင်ညာ' 'ချမ်းသာရိပ်ငြိမ်' 'စည်းစိမ်ကြီးသခင်' လုံးတွဲနာမ် ၃လုံးဖြင့် မဒ္ဒီ၏ စံမြန်းရသော နန်းတော်၏အေးချမ်းမှု စည်းစိမ်ပြည့်စုံမှုကို ဖော်ညွှန်းထားသည်။ ထိုလုံးတွဲနာမ်တို့၏ အနက်အဓိပ္ပာယ် အားကောင်းမှုကြောင့် နန်းစည်းစိမ်၊ မဒ္ဒီ၏အလှ ပေါ်လွင်သကဲ့သို့ စာရေးသူ၏ စကားသုံးပိုင်နိုင်မှုကိုလည်း သုံးသပ်နိုင်သည်။

ဝေဿန္တရာမင်းကြီးတို့မိသားစု ဝင်္ကပါတောင်သို့သွားစဉ် လမ်း၌ စေတမင်းသားတို့က စေတတိုင်း အုပ်ချုပ်ရန် အပ်နှင်းသောအခါ မင်းကြီးက ထိုအပ်နှင်းမှုကို လက်ခံလိုက်လျှင် သိဝိတိုင်းနှင့် စေတတိုင်းတို့ မသင့်မတင့် ဖြစ်သွားနိုင်ကြောင်း တွေးကြံမိခဲ့သည်။ ထိုအကြောင်းကို–

"ချစ်ထုံးပြတ်၍၊ တရပ်တသီး၊ စစ်ကြီးမက်ကြီး၊ ရန်မီးအစဉ်"[၁]

ဟူ၍ လုံးတွဲနာမ်တို့ဖြင့် ရေးသားထားသည်။ ထိုလုံးတွဲနာမ်အသုံးတွင် ချစ်ထုံးနှင့် ရန်မီးတို့သည် ဒြပ်မဲ့ကို ဒြပ်ရှိ၌ တင်စားထားသည့်အတွက် သမာဓိဂုဏ်မြောက်ပြီး ဆန့်ကျင်ဘက် ၂ခုကို နှိုင်းယှဉ်သုံးထားသည့်အတွက် အနက်အားကောင်းပြီး ဝေဿန္တရာမင်းကြီး၏ တိုင်းပြည် ၂ ပြည် အပေါ်ထားသော စေတနာပို၍ ပေါ်လွင်လာသည်။

ကလိင်္ဂရာဇ်ပြည်၌ မိုးခေါင်၍ အစာရေစာ ရှားပါးပြီး ငတ်မွတ်ခြင်းဘေး ဆိုက်ရောက်နေချိန်တွင် ဥပုသ်သီလ ဆောက်တည်ကြသော်လည်း မိုးမရွာပေ၊ ထိုအချိန်တွင် ဝေဿန္တရာမင်း၏ ဆင်ဖြူတော်ကိုအလှူခံရန် လူမှုရေးရာ ကျွမ်းကျင်သော ပုဏ္ဏားတို့အား စေလွှတ်ပုံကို–

"အမှုအခွင့်အရေးအရာ၌ လိမ္မာရဲရင့်သော ပုဏ္ဏားရှစ်ယောက်ကို"[၂]

ဟု သုံးထားသည်။ ထိုအသုံးတွင် 'အမှု' 'အခွင့်အရေး' 'အရာ' ဟူသော လုံးတွဲနာမ်၏ နောက် '၌' ဝိဘတ်ဆက်ပြီး ထို့နောက် 'လိမ္မာရဲရင့်' ဟူသော လုံးတွဲကြိယာကို ဆက်တိုက်သုံး၍ ပုဏ္ဏားတို့၏ဂုဏ်ရည်ကို ဖော်ကျူးထားသည်။ အဓိပ္ပာယ်ဆက်စပ်မှု ရှိသော အနက်အားကောင်းသော အသုံးများသုံး၍ ရေးသားထားသောကြောင့် စာဟန်

[၁] ဩဘာသ၊ ဦး၊ စာ ၇၇။
[၂] ဩဘာသ၊ ဦး၊ စာ ၄၇။

ခံ့ညားလာစေသည်။ ဓာတ်ဆောင်တို့၏ ဂုဏ်ပုဒ်သည်လည်း ထင်ရှားလာသည်။ ထို့ပြင် အလှူခံပုဏ္ဏားဧ၏ ပုံသဏ္ဍာန်ကို ဖော်ညွှန်းရာ၌–

"သွားချေးထူထူ ဖြူနီကြောင်ကြား နှုတ်သီးဖျားမိုမို"[၁]

ဟူသော လုံးတွဲနာမ်တို့ဖြင့် ရေးသားထားရာ အလှူခံပုဏ္ဏားဧ၏ ပုံသဏ္ဍာန်မှာ ပေါ်လွင်လာရပေသည်။

ဝေဿန္တရာမင်းမွေးဖွားသည့်အချိန်တွင် ရောက်ရှိလာသောဆင်ဖြူတော်ကို မင်းကြီးက ပုဏ္ဏားတို့အား လှူလိုက်သည့်အခါ ပြည်သူပြည်သားတို့ မကျေမနပ်ဖြင့် ဝေဿန္တရာမင်း အကြောင်း ဖခမည်းတော် သိဥ္စည်းမင်းထံ တိုင်ကြားသော ပြောစကားများတွင် ဆင်ဖြူတော်ကို–

"အကျွန်ုပ်တို့၏ မျက်ရစ်တန်ဆာ ရတနာဆင်ဖြူတော်"[၂]

"ဆင်ဖြူ ဆင်မြတ် ဆင်များထွတ်"[၃]

ဟု သုံးနှုန်းရေးသားထားသည်။ ထိုအသုံးတွင် 'မျက်ရစ်တန်ဆာ' 'ရတနာ' ဟူသော လုံးတွဲနာမ်အသုံးတို့သည် ဆင်ဖြူတော်ကို ညွှန်းဆိုသော နာမဝိသေသနများဖြစ်၍ 'ဆင်မြတ်'နှင့် 'ဆင်များထွတ်'သည် ဆင်ဖြူကို ညွှန်းသော နာမဝိသေသနအသုံးများ ဖြစ်ကြသည်။ ထိုအသုံးတွင် တိုင်းသူပြည်သားတို့က ဆင်ဖြူတော်အပေါ် အားကိုးအားထား ပြုသော မြတ်နိုးသော စိတ်ထားများ ပေါ်လွင်နေပေသည်။

ဝေဿန္တရာမင်းက ဆင်ဖြူကို လှူလိုက်၍ တိုင်းပြည်မှ နှင်ထုတ်ခံရသည့် အခါ၊ မဒ္ဒီဒေဝီအား နေရစ်ရန် ပြောသော်လည်း မဒ္ဒီဒေဝီက မနေရစ်ဘဲ ခင်ပွန်းသည် မင်းကြီးနှင့်လိုက်မည့်အကြောင်းနှင့် သူတို့သွားရမည့် ဟိမဝန္တာတောအကြောင်းကို ချီးမွမ်းပြောဆိုပါသည်။ ထိုသို့ ပြောဆိုရာတွင် နန်းတော်နှင့် ဟိမဝန္တာတော မတူသော အခြေအနေ ၂ခုကို တူညီသယောင် တင်ပြရာ၌ နန်းတော်ကို–

"ပြည်မရတနာ နန်းအောင်ချာ"[၄] "အောင်ချာကြငှန်းရွှေပြည်နန်း"[၅]

"ရာဇဌာနီမင်းနေပြည်"[၆] "ကနက်ဥကင် နန်းသဘင်"[၇]

---

[၁] သြဘာသ၊ ဦး၊ စာ ၂၈။

[၂] သြဘာသ၊ ဦး၊ စာ ၃၂။

[၃] သြဘာသ၊ ဦး၊ စာ ၃၂။

[၄] သြဘာသ၊ ဦး၊ စာ ၄၅။

[၅] သြဘာသ၊ ဦး၊ စာ ၄၅။

[၆] သြဘာသ၊ ဦး၊ စာ ၄၆။

[၇] သြဘာသ၊ ဦး၊ စာ ၄၇။

ဟူသော လုံးတွဲနာမ်များဖြင့် ရေးဖွဲ့ထားပြီး ဟိမဝန္တာတောကို–

"တောရိပ်မြိုင်ချောင်"[၁] "ရဂုံမြိုင်ခွင်"[၂] "စုံမြိုင်ခွင်"[၃]

"ဟိမဝန္တာ သာယာစုံလင် မြိုင်တောခွင်"[၄]

ဟူသော လုံးတွဲနာမ်များဖြင့် ရေးဖွဲ့ထားသည်။ ထိုသို့ လုံးတွဲနာမ်များဖြင့် သမာသ်ပုဒ်ဖွဲ့ကာ နန်းတော်နှင့် လိုက်ဖက်သည့်အသုံး တောနှင့်လိုက်ဖက်သည့် စကားသုံးတို့ဖြင့် ဆီလျော်မှုရှိအောင်လည်း တင်ပြထားသည် စကားသုံးမထပ်အောင် တင်ပြထားသဖြင့် ဒေသ ၂ခု၏ ကွာခြားပုံပေါ်လွင်လာသည်။ ထိုတင်ပြမှုတွင် ဆရာတော်၏ စကားသုံးကျွမ်းကျင်မှု၊ အနက်အဓိပ္ပာယ် အားကောင်းသောမှုတို့ကြောင့် ဒေသနောက်ခံ ပီပြင်ပေါ်လွင်လာပေသည်။

ဆရာတော်၏ လုံးတွဲနာမ်၏အသုံးများကို လေ့လာကြည့်လျှင် အဓိပ္ပာယ်ဆက်စပ်သော အဆင့်တူ နာမ်စကားလုံးများ၊ အဓိပ္ပာယ်တစ်ခုချင်းရှိသော နာမ်စကားလုံးများကို လိုအပ်သလို တွဲစပ်ကာ လုံးတွဲနာမ်အဖြစ် သုံးနှုန်းထားသည်။ အချို့သော လုံးတွဲနာမ်တို့ကို ဆက်တိုက်ရေးပြီး လုံးတွဲနာမ်တစ်ခုက တစ်ခုကို ညွှန်းသော နာမဝိသေသနအနေဖြင့် တွဲစပ်ထားလေ့ရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ တွဲစပ်သုံးနှုန်းထားသော လုံးတွဲနာမ်တို့၏ အနက်အဓိပ္ပာယ် အားကောင်းမှုကြောင့် ဝတ္ထုတွင်ပါသော ဇာတ်လမ်း၊ ဇာတ်ဆောင်၊ နောက်ခံဝန်းကျင်တို့၏ ပုံသဏ္ဌာန်မှာ ပို၍ပီပြင်လာသည်။

၃၊ ၂၊ ၃။ လုံးတွဲကြိယာအသုံးတို့ကြောင့် ဇာတ်လမ်း ဇာတ်ဆောင်တို့ ပီပြင်လာပုံ။

ဝေဿန္တရာဇာတ်တော်ကြီးသည် ဆရာတော် မင်းပူးဦးသြဘာ၏ လက်ရာကောင်းမွန်မှုကြောင့် အကောင်းဆုံး ဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထုဟု ပညာရှင်တို့၏ ချီးကျူးဂုဏ်ပြုခဲ့ရသော ဝတ္ထုဖြစ်ပါသည်။ ဆရာတော်၏ လက်ရာကောင်းမွန်မှုတွင် စကားအသုံးအနှုန်း ပိုင်နိုင်ကျွမ်းကျင်မှုသည်လည်း ပါဝင်ပေသည်။ ဆရာတော်၏ စကားအသုံးအနှုန်းပိုင်းတွင် လုံးချင်းကြိယာအသုံးထက် လုံးတွဲကြိယာအသုံးများကို ပို၍အသုံးပြု ရေးသားထားသည်ကို တွေ့နိုင်သည်။

ဝေဿန္တရာမင်း၏ မယ်တော် ဖုဿတီမိဖုရားသည် အတိတ်ဘဝ တစ်ခုက ဗန္ဓုမတီမင်း၏ သမီးတော်ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဗန္ဓုမတီမင်း၏ သမီးတော်(၂)ပါးသည် ဝိပဿီ

---

[၁] သြဘာသ၊ ဦး၊ စာ ၄၇။
[၂] သြဘာသ၊ ဦး၊ စာ ၄၇။
[၃] သြဘာသ၊ ဦး၊ စာ ၄၅။
[၄] သြဘာသ၊ ဦး၊ စာ ၄၆။

မြတ်စွာဘုရားအား စန္ဒကူးနံ့သာအမှုန့်၊ ရွှေပန်းကုံးရင်လွှမ်းတန်ဆာတို့ကို ရွှေပန်းကလပ်ပေါ်တင်၍ လှူဒါန်းကြပြီး ဆုတောင်းခဲ့ကြသည်။ သမီးတော်အကြီးက 'လူသုံးပါးတို့၏ ဆရာဖြစ်သော မယ်တော်ဖြစ်ရပါလို၏' ဟု ဆုတောင်းခဲ့ပါသည်။ ထိုမင်းသမီး (၂)ပါးသည် ထိုဘဝမှစ၍ အပါယ်လေးပါးသို့ မလားဘဲ နတ်ပြည် လူ့ပြည်တို့၌ ဖြစ်တည်နေကြပုံကို–

"စုန်ဆန် လူးလာကျင်လည်"[၁]

ဟူ၍ သုံးထားသည်။ ထိုအသုံးတွင် 'စုန်ဆန်' သည် ဆန့်ကျင်ဘက် ကြိယာ ၂လုံး၊ 'လူးလာ' 'ကျင်လည်' ဟူသော ကြိယာ ၂လုံးတို့ဖြင့် 'ပေါင်းစပ်ထားသည်။ ထိုစကားလုံးတွင် 'စုန်ဆန်' 'လူးလာ' ဟူသော လုံးတွဲကြိယာသည် ကြိယာဝိသေသန အဖြစ်သုံးထားပြီး 'ကျင်လည်' ဟူသော ကြိယာကို ထောက်ပံ့ပေးထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုလုံးတွဲကြိယာအသုံးစုကြောင့် မင်းသမီး(၂)ပါး၏ စိတ်ထားနှင့် ထိုစိတ်ထားကြောင့် သူတို့၏ ဘဝဖြစ်တည်မှုကို ပေါ်လွင်စေသော အသုံးပင် ဖြစ်သည်။

ဝေဿန္တရာမင်း၏ မယ်တော် ဖုသတီမိဖုရား မဖြစ်ခင် သိကြားမင်း၏မိဖုရား ဖုသတီနတ်သမီး ဘဝ စုတေခါနီးတွင် သိကြားမင်းက ခေါ်သောအာလုပ်တွင်–

"ပျောင်းပျော့ ကျစ်လျစ် ပြေပြစ်ညှံ့နု" ဥရ လက္ခဏာ[၂] ဖြင့်[၃]

ဟု လုံးတွဲကြိယာအသုံးတို့ဖြင့် သုံးထားသည်။ ထိုအသုံးတွင် 'ပျောင်းပျော့' 'ကျစ်လျစ်' 'ပြေပြစ်' 'ညှံ့နု' ဟူသော လုံးတွဲကြိယာ ၄လုံး ဆက်တိုက်သုံး၍ ရေးသားထားသည်။ အဓိပ္ပာယ်မတူညီသော်လည်း ဆက်စပ်မှုရှိသော အဓိပ္ပာယ်တို့ဖြင့် ကပ်၍ သုံးထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုအသုံးတို့တွင် မြန်မာ ကြိယာတို့ဖြင့် ဆက်တိုက် တွဲစပ်သုံးထားပြီး အဆုံးတွင် ပါဠိဘာသာ ကြိယာနှင့်နာမ်တို့ကို တွဲစပ်သုံးနှုန်းထားသည်။ ထိုအသုံးတွင် လုံးတွဲကြိယာအသုံးများ တွဲစပ်ပြီး နာမဝိသေသနအဖြစ် အသုံးပြုထားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ထိုသို့ အားကောင်းသော လုံးတွဲအသုံးတို့ကြောင့် ဖုသတီနတ်သမီး၏ ကောင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော ခန္ဓာကိုယ်အလှမှာ ပေါ်လွင်ထင်ရှားလာလေသည်။ ထို့ပြင် သိကြားမင်းက ခေါ်ဝေါ်သည့် အာလုပ်ပုဒ်တွင် ထည့်သွင်းသုံးနှုန်းထားခြင်းဖြစ်၍ သိကြားမင်းမှ မိဖုရားအပေါ် ချစ်ခင်မြတ်နိုးမှုလည်း ပေါ်လွင်စေသည်။

ဖုသတီမိဖုရားတောင်းသော သားဆုတွင်–

---

[၁] ဩဘာသ၊ ဦး၊ စာ ၃၂။

[၂] ဥရ–ပါ– ကြီးမားသည်။ (ဟုတ်စိန်၊ ဦး၊ ၁၉၉၉၊ ၂၄၅။)
လက္ခဏ–ပါ– အမှတ်အသား (ဟုတ်စိန်၊ ဦး၊ ၁၉၉၉၊ ၈၂၃။)

[၃] ဩဘာသ၊ ဦး၊ စာ ၄၅။

"အလိုရှိတိုင်း ပေးလှူစွန့်ကြဲတတ်သည်ဖြစ်၍ ဝန်တို ပိတ်ပင်
စဉ်းလဲခြင်း မရှိ၊ မင်းတစ်ပါးတို့ ပူဇော်ထိုက်သော"[၁]

ဟူသော လုံးတွဲကြိယာများ ဆက်၍ထားသည်။ ထိုသားဆုတွင် ရရှိလာမည့် သား၏ စိတ်နေစိတ်ထားကို ညွှန်းဆိုနေသော အသုံးများဖြင့် သုံးထားခြင်း ဖြစ်သည်။ 'ပေး' 'လှူ' 'စွန့်ကြဲ' ဟု တစ်လုံးချင်း အဓိပ္ပာယ်ခြင်း ဆက်စပ်မှုရှိသော လုံးတွဲအသုံး၊ 'ဝန်တို' 'ပိတ်ပင်' 'စဉ်းလဲ' ဟူသော လုံးတွဲအသုံး ၃ ခုဖြင့် ဆက်၍သုံးသော အသုံးတို့ဖြင့် ဆက်၍သုံးထားသည်။ ထို့အပြင် 'ပေးလှူစွန့်ကြဲ'နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် အနက်ရှိသော 'ဝန်တို ပိတ်ပင်စဉ်းလဲ' တို့ကို တွဲသုံးထား၍ အနက်အဓိပ္ပာယ်ပို၍ အားကောင်းလာစေသည်။ ထိုအသုံးတို့ကြောင့် ရှေ့ဆက်ဖြစ်လာမည့် ဇာတ်ဆောင်၏ အကျင့်စာရိတ္တ စိတ်နေစိတ်ထားကို နိမိတ်သဖွယ် ဖြစ်တည်လာသည်။ ဇာတ်လမ်းနှင့် ဇာတ်ဆောင်ကို ပံ့ပိုးပေးထားသည့် လုံးတွဲအသုံးတို့ပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဖုဿတီ၏ ဆုတောင်းတစ်ခုတွင်–

"အကျွန်ုပ်၏ အစွမ်းဖြင့် နုတ်ယူကယ်ဆောင်လို၏"[၂]

ဟု ဖော်ပြထားသည်။ ထိုအသုံးတွင် 'နုတ်' 'ယူ' ခြင်း လုံးချင်းကြိယာ ၂ လုံး၊ 'ကယ်' 'ဆောင်' ခြင်း ဟူသော လုံးချင်းကြိယာ ၂လုံးသုံးထားပြီး 'နုတ်ယူ' ပြီးမှ 'ကယ်ဆောင်' ပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်၍ တစ်ခုပြီးမှ တစ်ခု လုပ်ဆောင်ခြင်းသဘော၊ သက်ရောက်စေပြီး ဖုဿတီနတ်သမီး၏ စိတ်ထားကိုလည်း ပေါ်လွင်စေသော အနက်အားကောင်းသော အသုံးပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဘုရားအလောင်း ဝေဿန္တရာမင်းသား ဖွားမြင်လာပုံကို–

"မယ်တော်ဝမ်းမှ မွေးသန်ခြင်းမရှိ မငြိမတင် စင်ကြယ်သန့်ရှင်းစွာ
မျက်စိတော်ဖွင့်လျက် ဖွားတော်မူ၏"[၃]

ဟူ၍ ရေးသားထားသည်။ ထိုဝါကျတွင် 'မွေးသန်း' 'မငြိမတင်' ဟူသော လုံးတွဲအသုံးတို့ဖြင့် အညစ်အကြေးမရှိပုံကို တင်ပြထား၍ 'စင်ကြယ်' 'သန့်ရှင်း' ဟူသော လုံးတွဲကြိယာအသုံးကို အထူးပြု ရေးသားထားသည်။ မဒ္ဒီဒေဝီအလှကို–

---

[၁] ဩဘာသ၊ ဦး၊ စာ ၁၆။
[၂] ဩဘာသ၊ ဦး၊ စာ ၁၆။
[၃] ဩဘာသ၊ ဦး၊ စာ ၂၁။

> "မင်းယောကျာ်းတို့ စိတ်ကို ယိုဖိတ်ညွတ်နူး မူးယစ်အောင် လှသောကြောင့်"[၁]

ဟူ၍ လုံးတွဲကြိယာ အသုံးတိုဖြင့် တင်ပြထားသည်။ ထိုအသုံးတွင် 'ယို' 'ဖိတ်' 'ညွတ်' 'နူး' 'မူး' 'ယစ်' ဟူသော လုံးချင်းအသုံး ၆ လုံးတို့ကို ဆက်စပ်၍ 'ယိုဖိတ်' 'ညွတ်နူး' 'မူးယစ်'ဟု အဓိပ္ပာယ်ဆက်စပ်မှုရှိသော လုံးတွဲ (၃)လုံးဖြင့် ဆက်စပ်သုံးထားပြီး ထိုမှ တစ်ဆင့် 'ယိုဖိတ်ညွတ်နူး'သည် စိတ်ခံစားမှုဖြစ်စဉ်တွင် ပထမခံစားပြီးမှ 'မူးယစ်' ဟူသော အသုံးသည် နောက်တစ်ဆင့် ခံစားခြင်း ဖြစ်သည်။ ခံစားမှုဖြစ်စဉ်တို့ကို ဆင့်၍သုံးနှုန်းထားသည့်အတွက် မဒ္ဒီဒေဝီ၏အလှ ပို၍ပေါ်လွင်လာသကဲ့သို့ ဆရာတော်၏ စကားသုံး ကျွမ်းကျင်ပိုင်နိုင်မှုကိုလည်း တွေ့နိုင်သည်။

ဖုသတီဒေဝီသည် သားတော်တိုင်းပြည်မှ နှင်ထုတ်ခံရသည်ကို သိသည့်အခါ ဝမ်းနည်းစွာ ငိုကြွေးပုံကို–

> "မြည်တမ်းမဆည်၊ မျက်ရည်ဖြိုးဖျ၊ တွေ့နိုး မြင်နိုး ညှိုးချုံး ငိုကြွေးလျက်၊ ပြေးယောင် ရှာယောင် တောင်မြောက်လူးလည် အူသည်းဆွေးကြွေ၍"[၂]

ဟူ၍ လုံးတွဲကြိယာများ သုံး၍ အမူအရာကို ပေါ်လွင်အောင် ဖွဲ့ဆိုရေးသားထားသည်။ သားသမီးအတွက် အိမ်ခြွေမရ ငိုကြွေးနေပုံ၊ နှုတ်မှလည်း မြည်တမ်းပုံတို့ ပေါ်လွင်အောင် တင်ပြပြီးမှ အဆုံးစွန်တိုင် ခံစားနေရမှုကို ပေါ်လွင်စေသော 'အူသည်းဆွေးကြွေ' ဟူသော အသုံးဖြင့် တင်ပြထားသည် ဆရာတော်၏ အသုံးအနှုန်း ပိုင်နိုင်မှုကြောင့် ဖုသတီမိဖုရားပေါ် သနားကရုဏာသက်ဖွယ် ခံစားလာရစေပါသည်။

ဆရာတော်၏ လုံးတွဲကြိယာအသုံးများကို လေ့လာကြည့်လျှင် အဓိပ္ပာယ်ဆက်စပ်သော အဆင့်တူ ကြိယာစကားလုံးများ၊ အဓိပ္ပာယ်တစ်ခုချင်းရှိသော ကြိယာ စကားလုံးတို့ကို လိုအပ်သလို တွဲစပ်ကာ လုံးတွဲကြိယာအဖြစ် သုံးနှုန်းထားသည်။ အချို့သော လုံးတွဲကြိယာတို့ကို ဆက်တိုက်ရေးပြီး လုံးတွဲကြိယာတစ်ခုက တစ်ခုကို ညွှန်းသော ကြိယာဝိသေသနအနေဖြင့် တွဲစပ်ထားလေ့ရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ တွဲစပ် သုံးနှုန်းထားသော လုံးတွဲကြိယာတို့၏ အနက်အဓိပ္ပာယ် အားကောင်းမှုကြောင့် ဝတ္ထုတွင်ပါသော ဇာတ်လမ်း၊ ဇာတ်ဆောင်တို့သည် ရုပ်လုံးကြွ ပီပြင်လာကြပြီး စာဟန်လေးနက် ခံ့ညားအောင်လည်း ထောက်ပံ့ပေးနေပါသည်။

---

[၁] ဩဘာသ၊ ဦး၊ စာ ၂၅။

[၂] ဩဘာသ၊ ဦး၊ စာ–၅၄။

ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

ဤစာတမ်းသည် ဂန္ထဝင်မြောက်စာပေဖြစ်သည့် ဝေဿန္တရာဇာတ်တော်ကြီး ဝတ္ထုမှ အနက်အဓိပ္ပာယ် အားကောင်းသော (လုံးတွဲ)စကားသုံးများကို လေ့လာထားသော စာတမ်းဖြစ်ပါသည်။ (လုံးတွဲ)စကားသုံးများ သုံးစွဲခြင်းသည် ရှေးစာပေတို့၏ ယေဘုယျ လက္ခဏာတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ ဝေဿန္တရာဇာတ်တော်ကြီး၏ အားကောင်းသောအသုံး (လုံးတွဲ)တို့ကို လေ့လာကြည့်လျှင် လုံးတွဲနာမ်အသုံးများ အဓိပ္ပာယ်ဆက်စပ်မှုရှိသော နာမ်စကားလုံးများ၊ အဓိပ္ပာယ်တစ်ခုချင်းရှိသော နာမ်စကားလုံးများကို လိုအပ်သလို တွဲစပ်ကာ လုံးတွဲနာမ်အဖြစ်ကို သုံးနှုန်းထားသည်ကို တွေ့နိုင်သည်။ အချို့သော လုံးတွဲနာမ်တို့ကို နာမဝိသေသနသဘောဖြင့် သုံးနှုန်းထားသည်။ လုံးတွဲနာမ်များကို ရုပ်ပုံသဏ္ဌာန်၊ စိတ်သဏ္ဌာန်တို့ကို သရုပ်ဖော်ရာ၌ အများဆုံး အသုံးပြုထားသည်။

လုံးတွဲကြိယာအသုံး၌ ကြိယာ တစ်လုံးချင်း ဆက်စပ်၍ လုံးတွဲအဖြစ် သုံးထားသည်။ လုံးတွဲကြိယာအသုံးများကို ဆက်တိုက်သုံးသည့်အခါ တစ်ခုပြီးမှတစ်ခု ဆောင်ရွက်ရခြင်း အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်သည့် စကားသုံးများကို တွဲစပ်သကဲ့သို့ အဓိပ္ပာယ်ချင်း နီးစပ်သည့် အသုံးများကို ယှဉ်တွဲသုံးစွဲထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဆက်စပ်သည့် သဘောဖြင့်သုံးသော လုံးတွဲများတွင် ရှေ့လုံးတွဲကြိယာက ကြိယာဝိသေသန သဘောသက်ရောက်နေတတ်သည်ကို တွေ့နိုင်သည်။ လုံးတွဲကြိယာများကို ခံစားမှု၊ အဖြစ်အပျက် အခြေအနေတို့ကို သရုပ်ဖော်ရာ၌ အများဆုံး အသုံးပြုထားသည်။

စကားလုံးများကို လိုအပ်သလို တွဲစပ်ကာ လုံးတွဲနာမ်၊ လုံးတွဲကြိယာအဖြစ် သုံးနှုန်းလိုက်သည့်အတွက် အနက်အဓိပ္ပာယ် ပိုမိုအားကောင်းလာပြီး ဇာတ်လမ်း၊ ဇာတ်ဆောင်၊ နောက်ခံဝန်းကျင်တို့သည် ပေါ်လွင်ပီပြင် ရုပ်လုံးကြွလာစေသည် သာမက အဖွဲ့ခံ အကြောင်းအရာဖြစ်သော ရှေးဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထုနှင့် လိုက်ဖက်စေသည်။ စာဟန် ခံ့ညားစေသည်။ ထို့ကြောင့် ဝေဿန္တရာဇာတ်တော်ကြီးသည် ဆရာတော် မင်းပူး ဦးသြဘာသ၏ အကောင်းဆုံး ဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထုဟု ပညာရှင်တို့က ချီးကျူးဂုဏ်ပြုခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်ပေမည်ဟု လေ့လာသုံးသပ်မိပါသည်။

နိဂုံး

ဤစာတမ်းသည် မြန်မာ့ဂန္ထဝင်စာပေတွင် ထင်ရှားသော မင်းပူးဆရာတော် ဦးသြဘာသ၏ ဝေဿန္တရာဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထုမှ အားကောင်းသော စကားသုံးတို့ကို တစ်ထောင့်တစ်နေရာမှ လေ့လာတင်ပြထားသော စာတမ်းဖြစ်ပါသည်။ တွေ့ရှိသမျှ စကားလုံးများထဲမှ စကားလုံးအချို့ကိုသာ လေ့လာတင်ပြထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဝေဿန္တရာဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထုတည်း ဟူသော စာသမုဒ္ဒရာ၌ လုံးတွဲစကားလုံးများသည် လေ့လာလျှင် တွေ့ရှိနိုင်ဦးမည် ဖြစ်သည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

ခင်မင်၊ မောင်၊ ဓနုဖြူ၊ ၂၀၁၁။ ***ရေးဟန်ပညာနိဒါန်း***။ ရန်ကုန်၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်။

ခင်မင်၊ မောင်၊ ဓနုဖြူ၊ ၂၀၁၇။ ***စကားပြေသဘောတရား စကားပြေအတတ်ပညာ၊*** ရန်ကုန်။ ပန်းရွှေပြည်ပုံနှိပ်တိုက်။

ခင်မင်၊ မောင်၊ ဓနုဖြူ၊ ၂၀၁၇။ ***တစ်သံ နှစ်သံ သုံး လေးသံ၊*** ရန်ကုန်။ ပန်းရွှေပြည်ပုံနှိပ်တိုက်။

ဇော်ဂျီ၊ ၂၀၀၄။ ***ရသစာပေအဖွင့်နှင့်နိဒါန်း၊*** ရန်ကုန်။ စိတ်ကူးချိုချိုစာအုပ်တိုက်။

တင်ဇ၊ ဦး။ ၁၉၆၇။ ***လူထုအတွက် သိပ္ပံစာပေ၊*** ရန်ကုန်။ စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်။

ဘုန်းနိုင်၊ တက္ကသိုလ်၊ ၁၉၈၁။ ***ဝတ္ထုရှည်စာတမ်း ပထမတွဲ၊ ပထမအကြိမ်၊*** ရန်ကုန်။ စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်။

မြန်မာစာအဖွဲ့၊ ၁၉၉၁။ ***မြန်မာအဘိဓာန်။*** ရန်ကုန်။ ဖိုတိုလစ်သိုပုံနှိပ်တိုက်။

သုတ။ မောင်။ ၁၉၆၆။ ***စာဆိုတော်များအတ္ထုပ္ပတ္တိ၊*** ရန်ကုန်။ ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်။

သူရိယကန္တီ၊ ၁၉၆၇။ ***ဝတ္ထုရေးလိုသော်၊ ဒုတိယအကြိမ်၊*** ရန်ကုန်။ ချိုးဖြူပုံနှိပ်တိုက်။

ဟုတ်စိန်၊ ဦး။ ၁၉၉၉။ ***ပါဠိမြန်မာအဘိဓာန်။*** ရန်ကုန်။ ချမ်းသာရောင်စုံပုံနှိပ်တိုက်။

သြဘာသ၊ ဦး။ ။ ***ဝေဿန္တရာဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထု။***

နောက်ဆက်တွဲ

လုံးတွဲနာမ်များ

တိမ်ပုပ်တိမ်ထပ်	စာ–၂၄
အမှုအခွင့် အရေးအရာ	စာ–၂၇
နံ့သာ အမွှေးအထုံ ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်	စာ–၅၂
နေပူတံလှပ်	စာ–၁၉၅
ဝင်္ကပါဝရာ	စာ–၁၇၀

လုံးတွဲကြိယာများ

မြတ်နိုး ချစ်ခင် ကြင်နာစုံမက်	စာ–၁၅
နှစ်လို့ရှုဖွယ်	စာ–၁၇
မြတ်လေး ကြည်ဖြူ	စာ–၁၇
အလွန်နှစ်လို့ မြတ်နိုးကြင်နာ	စာ–၁၉
နုနယ် ကျစ်လျစ် အပြစ်ကင်းလွတ်	စာ–၂၂
ပျောင်းညွတ် ခွေပျော့	စာ–၂၄
သိမ်းမြန်း စိုးစံ	စာ–၂၅
ထုတ်စွန့်	စာ–၂၅
အနိုင်အထက် လုယက်ဖျက်ဆီး	စာ–၂၆
ပြင်းစွာမြည်တမ်းကြွေးကြော်	စာ–၂၆
တွန်းဖယ်ပုတ်ခတ်	စာ–၃၁
ကျိုးနွံပျပ်ဝပ်	စာ–၃၅
ချမ်းငြိမ်းစံပယ်	စာ–၅၂
ထွက်ဝင်ပျော်ပါးစံစား	စာ–၅၃
မျက်ပွားရန်လိုဝန်တိုပိတ်ပင်	စာ–၅၇
ထိတ်လန့်ရှိသေ	စာ–၇၂
မွေးကျွေးသုတ်သင်	စာ–၁၄၆

ချဲ့ဖွင့်	စာ–၁၄၇
ရှက်ကြောက်ရှိသေချစ်ခင်မြတ်နိုး	စာ–၁၄၈
ရိုက်ပုတ်ဆဲရေး	စာ–၁၆၄
ငြိုငြင်ဆင်းရဲ	စာ–၁၆၅
သုတ်သင်ညီညွတ်ရှင်းလင်းခင်းကျင်း	စာ–၁၆၆
ဖုတ်ကြည်းသင်္ဂြိုဟ်	စာ–၁၆၉
ကျူးရင့်တွန်မြည်လည်ချင်းယှက်တင်	စာ–၁၇၀
ယုတ်မာညစ်နွမ်းဆင်းရဲငြိုငြင်	စာ–၁၇၅
ကြုံလှီဖျော့တော့လျော့ပါး	စာ–၁၇၆
စိုးရိမ်ပူဆွေးနှိပ်စက်	စာ–၁၇၆
သနားစုံမက်	စာ–၁၇၈
ပျောင်းညွတ်	စာ–၁၇၉